

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

FJERDE RÆKKE NIENDE BIND
SYVENDE HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4me SÉRIE TOME 9 7me LIVRAISON

STATSKONTROLEREDÉ PRODUKTIONER 1900

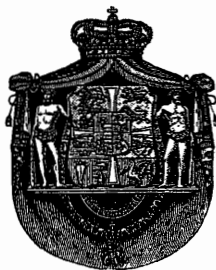
(SPIRITUS, ØL, SUKKER OG MARGARINE)

PRODUCTIONS CONTRÔLÉES 1900

(ALCOOL, BIERRE, SUCRE ET BEURRE ARTIFICIEL)

UDGIVET AF STATENS STATISTISKE BUREAU

PUBLIÉ PAR LE BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ÉTAT

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1901

Indholdsfortegnelse.

Indledning:	
I. Spiritus og Gær	5
II. Øl	9
III. Roesukker	13
IV. Margarine og Oleomargarin	15

Tabeller:

1 a. Produktion af Spiritus og Gær i Aaret 1900 i indenlandske Brænderier samt den erlagte Afgift	18
1 b. Anvendt Materiale i indenlandske Brænderier i Aaret 1900	18
2. Skattepligtigt Øl 1900	20
3. Skattefrit Øl $\frac{1}{6}$ 1899— $\frac{31}{5}$ 1900	20
4. Indenlandsk Roesukker 1900 . .	22
5. Produktion af indenlandsk Margarine og af indenlandsk Oleomargarin $\frac{1}{4}$ 1900— $\frac{31}{3}$ 1901	23

Table des matières.

Introduction:	
I. Alcool et levure.	
II. Bierre.	
III. Sucre de betteraves.	
IV. Beurre artificiel et huile margarique.	

Tableaux:

1 a. Production d'alcool et de levure dans les distilleries du Danemark 1900 ainsi que le droit perçu.	
1 b. Matières des distilleries 1900.	
2. Bierre contribuable 1900.	
3. Bierre exempte d'impôt $\frac{1}{6}$ 1899— $\frac{31}{5}$ 1900.	
4. Sucre de betteraves indigène 1900.	
5. Production de beurre artificiel et d'huile margarique indigènes $\frac{1}{4}$ 1900— $\frac{31}{3}$ 1901.	

Statens Statistiske Bureau i Juni 1901.

Marcus Rubin.

Indledning.

Introduction.

I. Spiritus og Gær.

Alcool et levure.

I Aaret 1900 produceredes der her i Landet i alt 16,675198 Potter 100 % Spiritus = 35,179743 Potter 8°. Tilvirkingen skete i 52 Brænderier, hvoraf 46 Dampbrænderier. Afgiften til Statskassen var 3,001536 Kr., af hvilke dog ca. 21500 Kr. kunne anslaas at være tilbagebetalte for et udført Spiritusbeløb, stort 251800 Potter à 8°.

Produktionens Fordeling paa By og Land, dels i hvert af de sidste otte Aar, dels i Femaarene 1893—97 og 1888—92 gsnth., samt den erlagte Afgift vil fremgaa af følgende Tabel:

Tabel 1. Produktion af Spiritus.
Production d'alcool.

	København <i>Copenhague</i>		Købstæder og Handelspl. <i>villes de prov. et places</i>		Land- distrikter <i>communes rurales</i>		Hele Landet <i>Danemark</i>		Samlet Afgift <i>droit perçu</i>
	Antal Brænderier <i>distilleries</i>	Tilvirket 8° Spiritus produit en alcool à 0,474	Antal Brænderier <i>distilleries</i>	Tilvirket 8° Spiritus produit en alcool à 0,474	Antal Brænderier <i>distilleries</i>	Tilvirket 8° Spiritus produit en alcool à 0,474	Antal Brænderier <i>distilleries</i>	Tilvirket 8° Spiritus produit en alcool à 0,474	
		Mill. Pt.		Mill. Pt.		Mill. Pt.		Mill. Pt.	Mill. Kr.
1888-92 ¹⁾ gsnth.	33	9,34	67	22,03	7	0,74	107	32,11	2,69
1893.	25	10,36	53	24,78	5	0,74	83	35,88	3,06
1894.	25	10,39	53	23,31	6	0,77	84	34,47	2,94
1895.	25	10,42	53	23,91	6	0,77	84	35,09	2,99
1896.	25	10,26	53	25,74	7	0,95	85	36,95	3,15
1897.	22	9,93	52	24,79	7	0,87	81	35,59	3,04
1893—97 gsnth.	24	10,27	53	24,51	6	0,82	83	35,60	3,04
1898.	21	10,08	49	24,02	5	0,77	75	34,87	2,97
1899.	16	9,62	43	26,64	5	0,95	64	37,21	3,17
1900.	11	9,17	36	25,18	5	0,83	52	35,18	3,00

¹⁾ Produktionstallene for disse Aar ere for en Del kalkulerede som Følge af den da endnu gældende Karrums-Beskatning (jfr. L. om Beskatning af Brændevisbrænding af 1/4 1887).

Det fremgaar af omstaaende Tabel, at den stærke Nedgang i det samlede Antal Brænderier i Danmark, som fandt Sted fra 1898 til 1899 (fra 75 til 64), yderligere er fortsat fra 1899 til 1900, saaledes at der i det sidste Aar kun fandtes 52 Brænderier i Danmark; Nedgangen har fundet Sted saavel i København (21—16—11) som i Købstæderne (49—43—36), medens det for øvrigt ubetydelige Antal Brænderier paa Landet (5) var ens i de tre Aar. Den stadig stærkere Koncentrering af Brændevidsproduktionen, som allerede er paavist i de tidligere Publikationer, og som finder et tydeligt Udtryk deri, at Antallet af Brænderier i 1870 var 317, i 1880: 219, i 1890: 113 og i 1900 kun 52 — eller knap $\frac{1}{6}$ af Antallet i 1870 —, er altsaa saa langt fra standset, at netop Nedgangen fra 1898 til 1899 og fra 1899 til 1900, som det vil ses af Tabellen, var større end i de foregaaende Aar.

Det producerede Kvantum udgjorde i 1900: 35,18 Mill. Potter, hvilket er 2,03 Mill. Potter mindre end i det foregaaende Aar, men lidt mere end i 1898. Produktionsmængden i 1900 naar heller ikke helt op paa Siden af den gsnrl. Produktion i 1893—97. — For hele Landet var i 1900 den gennemsnitlige Produktion pr. Brænderi 0,68 Mill. Potter. Da den samlede Produktion i 1898 var mindre end i 1900, og Antallet af Brænderier større, var selvfølgelig ogsaa Produktionsmængden pr. Brænderi større i 1900 end i 1898 (0,46 Mill. Potter); naar den ogsaa var større end i 1899 (0,58 Mill. Potter), viser dette, at Nedgangen i Brænderiernes Antal har mere end opvejet Produktionsmængdens Nedgang; i 1870 fremstilledes der gsnrl. i hvert Brænderi kun 0,10 Mill. Potter. Produktionsmængden pr. Brænderi var i 1900 størst i København (0,83 Mill. Potter), derefter i Købstæderne (0,70) og mindst paa Landet (0,17); de tilsvarende Tal for 1899 vare 0,60, 0,62 og 0,19 Mill. Potter.

Tabellen viser endvidere, at den til Statskassen erlagte Afgift af Brændevidsproduktionen i 1900 udgjorde 3,00 Mill. Kr., i 1899: 3,17, i 1898: 2,97, i 1893—97 gsnrl. 3,04 og i 1888—92 gsnrl. 2,69 Mill. Kr. Imidlertid finder der, som ovenfor omtalt, en Til-

bagebetaling af den erlagte Afgift Sted, naar Varen føres ud af Toldterritoriet; der foreligger ikke Specialopgørelser for Tilbagebetalingen, men en Beregning deraf giver følgende Data (Tabel 2), hvorefter det fremgaar, at medens Udførselen i 1899 var betydelig lavere end i de to foregaaende Aar og heller ikke naaede Gennemsnitsudførselen i 1893—97, er den stegen noget i 1900, saaledes at den i dette Aar atter var naaet op over Beløbet for 1893—97 gsntl.

Tabel 2. Udførsel af indenlandsk Spiritus paa Fustager under Toldlovens Pos. 36.

Exportation d'alcool indigène en fûts (pos. 36 de la loi).

	Kvantum <i>quantité</i> Potter 8°	Beregnet Afgiftsgodtgørelse <i>restitution de droit</i> Kr.
1893	199920	17275
1894	195560	16898
1895	218096	18846
1896	173632	15003
1897	308392	26600
1893—97 gsntl.	219120	18924
1898	449000	38800
1899	182500	15800
1900	251800	21500

Af Gær produceredes i Aaret 1900 (i Dampbrænderier) 3,520300 Pund, omtrent samme Kvantum som i 1899, hvor det androg 3,470300 Pund; i 1898 udgjorde Produktionen 3,407500 og i 1893—97 gsntl. 3,796440 Pund.

Til Fremstilling af Spiritus og Gær er benyttet:

Tabel 3. Anvendt Materiale til Produktionen af Spiritus og Gær.

Matières employées à la production d'alcool et de levure.

	Majs <i>maïs</i> Mill. Pd.	Andre Kornsorter <i>autres céréales</i> Mill. Pd.	Kartofler <i>pommes de terre</i> Mill. Pd.	Sukkerroer <i>betteraves à sucre</i> Mill. Pd.	Melasse <i>mélasse</i> Mill. Pd.	Ølbærme <i>lie de bière</i> Tdr.
1893	57,79	45,14	15,71	»	»	11784
1894	56,22	45,29	9,38	»	»	11672
1895	54,72	48,16	11,96	»	1,56	10958
1896	60,25	42,34	12,38	»	6,04	10793
1897	62,07	39,43	10,71	»	2,85	10937
1893—97 gsntl.	58,21	44,07	12,03	»	3,48 ¹⁾	11229
1898	64,52	37,96	3,64	0,08	1,15	11070
1899	70,47	39,63	0,97	0,13	»	10543
1900	62,75	38,59	13,98	»	»	10134

¹⁾ Gennemsnit af Treaaret 1895—97.

Af omstaaende Tabel vil man se, at medens Anvendelsen af Kartofler som Raastof var gaaet stærkt tilbage i 1898 og 99, er man atter i 1900 gaaet over til en stærkere Benyttelse deraf, saaledes at kun Aaret 1893 i den her betragtede Periode fremviser et større anvendt Kvantum; noget kan dette maaske tilskrives det særdeles gode Udbytte af Kartoffelavlén i 1900 (jfr. Høsten i 1900, Stat. Medd., 4de Række, 9de Bind IV). Paa den anden Side er den gennem flere Aar fortsatte Stigning i Anvendelsen af Majs som Raastof afbrudt i 1900 — Prisen var ogsaa betydelig højere i 1900 end i 1899 —, idet der var en Nedgang paa ca. 8 Mill. Pund eller ca. 11 pCt. Ogsaa i Anvendelsen af andre Kornsorter var der Nedgang i Aaret 1900; men selvfølgelig maa den stærkere Anvendelse af Kartofler og det mindre Udbytte af Brændevinsproduktionen som Helhed medføre Nedgang i de til Produktionen benyttede Kornsorter. Anvendelsen af Sukkerroer var helt ophørt i 1900, og Melasse brugtes ikke i de to sidste Aar. Derimod var Benyttelsen af Ælbærme som Raastof omtrent ens fra Aar til andet.

Naar man til Beregning af Spiritusforbruget — til umiddelbar Konsum saavel som til industrielt Forbrug m. v. — vil gaa ud fra Produktionen, hvor man altsaa ser bort fra eventuelle Oplag og i øvrigt fradrager Udførselen, maa hertil lægges det Kvantum, der er indgaaet til Forbrug fra Udlandet \ominus : det fortoldede Kvantum af fremmed Spiritus med Fradrag af de mod Godtgørelse genudførte fremmede Varer¹⁾. Det til Forbrug indførte Spiritus androg i 1898: 1,015000, i 1899: 1,131000 og i 1900: 1,127000 Potter. Tallene for Forbrug af Spiritus (8°) blive herefter 35,43 Mill. Potter i 1898, 38,16 i 1899 og 36,05 i 1900.

¹⁾ I nærværende Publikation er, i Modsætning til hvad der er sket tidligere, det Kvantum fortoldet Raasprit, der indføres alene for at renses ved danske Spritfabrikker, udskilt fra Mængden af de fortoldede Spirituosa, der indføres til Konsum her i Landet. Tallene i Publikationerne for de tidligere Aar stemme derfor ikke helt overens med, hvad der her er anført for Aarene 1898 og 99.

II. Øl.

Bierre.

I Aaret 1900 fandtes der her i Landet 45 Bryggerier, der tilvirkede skattepligtigt Øl. Produktionen udgjorde 756833 Tønder. Af Bryggerierne vare 3 i København, 38 i Købstæder og Handelspladser, 4 i Øernes Landdistrikter, heriblandt de store Bryggerier i Københavns nærmeste Omegn. Derfor have ogsaa de 4 Bryggerier i Landdistrikterne en gennemsnitlig Produktion paa ca. 132000 Tdr., medens der paa de københavnske kun falder gsntl. ca. 3300 og paa Bryggerierne i Købstæder og Handelspladser ca. 5700 Tdr. Paa hele Landets Bryggerier falder i 1900 en gsntl. Produktion af ca. 16800 Tdr. mod 12700 Tdr. i 1892. Tallet for Produktionen af Øl er forskelligt fra Tallet for det indenlandske Forbrug, dels fordi der fremkommer en Del Svind ved Eftergæringen, ved Uheld under Lagringen o. s. v., dels paa Grund af Udførselen til Udlandet. Denne udgjorde i 1900: 17231 Tdr.; det afgiftsberigtigede Forbrug i Indlandet androg i 1900: 703217 Tdr., og Afgiften herfor (jfr. Lov 11. Maj 1897) beløb sig til 6,234963 Kr. De tilsvarende Tal for den hele Periode fra 1892 fremgaar af nedenstaaende Tabel:

Tabel 4. Produktion af skattepligtigt Øl.

Production de la bierre contribuable.

	Antal Bryggerier <i>brasseries</i>	Tilvirket Øl i <i>bierre</i>	Forbrug i Indlandet <i>consommation indigène</i>	Betalt Afgift <i>droit perçu</i>	Udførsel til Ud-
					landet uden Af- giftsberigtigelse <i>exportation sans droit payé</i>
		Tdr.	Tdr.	Mill. Kr.	Tdr.
1892	43	547879	495032	3,46	16298
1893	42	552473	518716	3,63	15660
1894	40	587420	542584	3,80	14619
1895	39	613279	553586	3,87	12895
1896	41	675506	605081	4,24	13708
1897	45	710392	644176	5,39	14529
1893—97 gsntl.	41	627814	572829	4,19	14282
1898	43	729708	668624	5,93	14558
1899	42	774195	698196	6,19	16180
1900	45	756833	703217	6,23	17231

I de Aar, Ølskatloven har været i Kraft, er, som Tabellen viser, Produktionen af skattepligtigt Øl stegen med ca. 38 pCt.,

det indenlandske Forbrug med ca. 42 pCt. Forbruget er uafbrudt forøget fra Aar til Aar; størst var Tilvæksten fra 1895 til 1896 med ca. 51500 Tdr., mindst fra 1899 til 1900 med ca. 5000 Tdr. (den gsntl. Tilvækst fra Aar til Aar i hele Perioden var ca. 26000 Tdr.). Men medens dog Forbruget i 1900 var lidt større end i 1899, fandt der Nedgang Sted i det producerede Kvantum; vel var Nedgangen ikke betydelig — 17000 Tdr. eller ca. 2 pCt. —, men det er første Gang, at Produktionen i et Aar var mindre end i det foregaaende i den Tidsperiode, hvor statistiske Oplysninger om Ølproduktionen foreligge. Da Skattebeløbet retter sig efter det forbrugte Kvantum, var Skattens samlede Provenu lidt større i 1900 end i 1899. Naar det ses, at Skatteindtægten er stegen stærkere end Forbruget (siden 1892 med ca. 80 pCt.), hidrører dette fra, at Skatten fra 1. Maj 1897 forhøjedes fra 7 til 9 Kr. pr. Tønde (dog med mindre Afgiftsbeløb for de af hvert Bryggeri producerede første 6000 Tdr.). Udførselen til Udlandet frembyder ikke store Svingninger fra Aar til Aar, og den er som Helhed ikke betydelig.

I Aaret 1. Juni 1899 til 31. Maj 1900 fandtes der her i Landet 382 Bryggerier, der producerede skattefrit Øl, deraf 7 i København, 173 i Købstæder og Handelspladser, 202 i Landdistrikterne. De producerede i alt 1,126618 Tdr., kun et lidt højere Tal end «Forbruget» (1,119381 Tdr.). En Sammenligning med de foregaaende Aar giver følgende Resultat:

Tabel 5. Produktion af skattefrit Øl.

Production de la biere exempte d'impôt.

	Antal Bryggerier <i>brasseries</i>	Tilvirket Øl <i>biere</i> Tdr.	Forbrug i Indlandet <i>consommat. indigène</i> Tdr.
18 ⁹¹ / ₉₂	306	891974	884478
18 ⁹² / ₉₃	310	918533	910903
18 ⁹³ / ₉₄	326	941536	932894
18 ⁹⁴ / ₉₅	331	952751	948100
18 ⁹⁵ / ₉₆	343	990524	983771
18 ⁹⁶ / ₉₇	359	1,032302	1,024536
18 ⁹² / ₉₃ — ⁹⁶ / ₉₇ gsntl.	334	967129	960041
18 ⁹⁷ / ₉₈	373	1,040578	1,032619
18 ⁹⁸ / ₉₉	381	1,116997	1,109350
18 ⁹⁹ / ₁₉₀₀	382	1,126618	1,119381

Antallet af Bryggerier har været i stadig Tilvækst, dog er der kun 1 mere i ¹⁸⁹⁹/₁₉₀₀ end i ¹⁸⁹⁸/₉₉, og Produktionen er ogsaa Aar for Aar bleven større, uden at Stigningen dog nogen Sinde har været saa stor som fra ¹⁸⁹⁷/₉₈ til ¹⁸⁹⁸/₉₉, hvor den udgjorde ca. 76000 Tdr. eller over 7 pCt. I den hele Periode, for hvilken Oplysninger foreligge, er Produktionen af skattefrit Øl tiltagen med godt en Fjerdedel. Tallene for «Forbruget» afvige kun med nogle faa Tusind fra Produktionstillene.

Som sædvanlig er Produktionen af skattefrit Øl pr. Bryggeri langt mindre end af skattepligtigt — ca. 2900 mod 16800 Tdr.; Forskellen maa naturligvis være bleven mindre i 1900 end i 1899, da der af et større Antal Bryggerier, som tilvirke skattepligtigt Øl, produceredes et mindre samlet Kvantum, medens Produktionen af skattefrit Øl tiltog, og Bryggeriernes Antal næsten var det samme i de to Aar. Den gennemsnitlige Produktion i de forskellige Landsdeles Bryggerier med skattefri Produktion er af meget afvigende Størrelse; saaledes producerede de 7 københavnske Bryggerier i ¹⁸⁹⁹/₁₉₀₀ 239815 Tdr., altsaa 34260 Tdr. pr. Bryggeri, medens Produktionen i Øernes Købstæder udgjorde ca. 3860, i Jyllands ca. 2440, i Øernes Landdistrikter ca. 2110 og i Jyllands kun godt 1000 Tdr. pr. Bryggeri.

Af det samlede Antal Bryggerier i 1900 (¹⁸⁹⁹/₁₉₀₀) producerede 5 udelukkende skattepligtigt Øl, 40 baade skattepligtigt og skattefrit Øl (altsaa som anført i alt 45 skattepligtigt Øl), 342 udelukkende skattefrit Øl (altsaa som anført i alt 382 skattefrit Øl), saa at det hele Antal Bryggerier beløb sig til 387.

Omstaaende Tabel 6 (Side 12) giver Oplysning om det i Bryggerierne benyttede Materiale i de sidste tre Aar.

Da Ølproduktionen, som Helhed betragtet, er noget mindre i 1900 end i 1899 (1,883451 mod 1,891192 Tdr.), er det rimeligt ogsaa at finde Nedgang i det til Produktionen anvendte Materiale. Nedgangen har væsentlig ramt de almindelige Kornsorter, medens Majs og Ris viste Opgang. Nedgangen i Anvendelsen af de alm. Kornsorter genfindes ved Produktionen af saavel skattefrit som skattepligtigt Øl (1,2 Mill. Pd. for hvert), Tilvæksten i Anvendelsen

Tabel 6. Anvendt Materiale til Produktion af Øl.
Matières employées à la production de la bière.

	År	Kornsorter (undt. Majs og Ris) <i>céréales (sauf maïs et riz)</i>	Majs <i>maïs</i>	Ris <i>riz</i>	Sukker <i>sucré</i>
		Pd.	Pd.	Pd.	Pd.
Til skattepligtigt Øl <i>bière contribuable</i>	1897	40,293520	1,573901	387193	21008
	1898	38,665308	4,094501	264105	25737
	1899	40,081249	5,311998	266640	50190
	1900	38,878621	5,293167	294710	45326
— skattefrit — <i>bière exempte d'impôt</i>	18 ^{96/97}	32,021336	2,204329	1350	128582
	18 ^{97/98}	31,743286	2,837798	"	140711
	18 ^{98/99}	32,977745	3,423107	34460	242137
	18 ^{99/1900}	31,796400	3,888178	51120	241483
I alt . . . <i>total</i>	1897 (^{96/97})	72,314856	3,778230	388543	149590
	1898 (^{97/98})	70,408594	6,932299	264105	166448
	1899 (^{98/99})	73,058994	8,735105	301100	292327
	1900 (^{1899/1900})	70,675021	9,181345	345830	286809

af Majs falder derimod udelukkende paa det skattefrie Øl, medens der var en ringe Nedgang ved Produktionen af skattepligtigt Øl. For øvrigt skal med Hensyn til Majsens anføres, at i Begyndelsen af 1890'erne var Anvendelsen af Majs til Ølproduktion ganske ubetydelig, i Aaret 1896 forbrugtes 2,4 Mill. Pd., og efter stadig Tilvækst var Forbruget i det sidst forløbne Aar naaet til 9,2 Mill. Pd. Af Ris anvendtes der i 1900 noget mere end i 1899, af Sukker omtrent det samme som i det foregaaende Aar.

Idet man ovenfor har angivet, hvor stort Forbruget af dansk skattepligtigt Øl er — Forbruget forstaaet som den afgiftsberigtigede Del af Produktionen —, skal hertil endnu føjes Tallene for de indførte Kvanta. Fra Udlandet indgik til Forbrug i 1892: 939 Tdr., i 1893—97 gsntl. 912 Tdr., i 1898: 797, i 1899: 890 og i 1900: 804 Tdr. I alt faar man derefter som samlet Forbrug af skattepligtigt Øl: 495971 Tdr. i 1892, 573741 i 1893—97 gsntl., 669421 i 1898, 699086 i 1899 og 704021 Tdr. i 1900.

For skattefrit Øl ere Tallene de samme, der ovenfor ere anførte som «Forbrug», da der ingen Indførsel finder Sted. Tallene for Forbrug af skattefrit Øl, uden for det ved Hjemme-

produktion frembragte, ere altsaa 884478 Tdr. i 18^{91/92}, 960041 i 18^{92/93}—18^{96/97} gsntl., 1,032619 i 18^{97/98}, 1,109350 i 18^{98/99} og 1,119381 Tdr. i 18^{99/1900}.

III. Roesukker.

Sucre de betteraves.

I Aaret 1900 fremstilledes der paa 7 Fabrikker i Danmark 100,945437 Pd. Roesukker, hvoraf de 55,124764 Pd. mørkere end Amsterdammer Standard Nr. 19, medens de 45,820673 svarede til Nr. 19 eller var lysere end dette Nummer.

Der udførtes i 1900: 4,987250 Pd. af det mørkere Sukker, medens der intet udførtes af det lysere. Som afgiftsberigtiget i 1900 opførtes i alt 73,478247 Pd., og den erlagte Afgift udgjorde 1,743201 Kr.; af det afgiftsberigtigede Kvantum var 45,496778 Pd. mørkere Sukker, 27,981469 Pd. lysere, og Afgiftsbeløbet for de to Slags var henholdsvis 1,023678 og 719523 Kr. Naar Produktionen af de to Slags Sukker i 1900 opgøres til henholdsvis 55,12 og 45,82 Mill. Pd., medens der som afgiftsberigtiget opføres henholdsvis 45,50 og 27,98 Mill. Pd., maa det erindres, at de to Sæt Tal ikke skulle svare til hinanden, navnlig fordi Fabrikernes Virksomhed koncentrerer sig paa Aarets sidste Maaneder, og Produktionen da i Almindelighed gaar over paa Kreditoplag og i saa Fald først bliver afgiftsberigtiget det følgende Aar. Man vil derfor naa et rigtigere Resultat ved at sammenligne Afgiftsberigtigelsen i 1900 (73,48 Mill. Pd.) med Produktionen i 1899 (79,67 Mill. Pd.).

Ved Fabrikationen er Roemelasse et Biprodukt af Betydning. Om denne Produktions Omfang foreligger der imidlertid ingen officielle Opgivelser. Derimod opgives der i 1900 at være udført ca. $\frac{3}{4}$ Mill. Pd. Melassefoder af dansk Produktion. Egentlig Roemelasse udføres vistnok slet ikke i de senere Aar; i Toldvæsenets Lister opføres ganske vist i Aar 1900 under Toldlovens Pos. 230 (Sirup og Mallas) en Udførsel af indenlandske Varer paa ca. $\frac{3}{4}$ Mill. Pd., men dette er sikkert spiselig Sirup, som er fremstillet paa Sukkerrafinaderierne, der jo behandle baade dansk og

fremmed Sukker. Den tidligere Anvendelse af Roemelasse som Raastof i Spiritusfabrikationen har helt været ophørt i de sidste Aar, jfr. ovenfor S. 8.

En Sammenstilling af de her anførte Data med de tilsvarende for tidligere Aar findes nedenstaaende. Tallet paa Fabrikker var i 1897—1900: 7, tidligere 6.

Tabel 7. Produktion af Roesukker.

Production de sucre de betteraves.

	Tilvirket <i>sucre</i>			Afgiftsber. <i>frappé de droit</i>		Betalt Afgift <i>droit perçu</i>		Udført (kun mærkere) <i>exporté</i> (<i>foncé tout</i>)
	mærkere <i>foncé</i>	lysero <i>clair</i>	tilsammen <i>total</i>	i alt <i>total</i>	deraf mærkere <i>dont foncé</i>	i alt <i>total</i>	deraf for mærkere <i>dont foncé</i>	
1888—92 gsntl. .	39,69	0,64	40,33	38,24	37,77	2,76	2,75	2,29
1893.	52,80	1,67	54,47	37,39	35,64	0,85	0,80	3,15
1894.	68,90	5,92	74,82	47,61	45,40	1,08	1,02	7,54
1895.	81,23	7,57	88,80	61,64	53,69	1,41	1,21	8,30
1896.	74,89	13,42	88,31	73,87	67,53	1,68	1,52	12,53
1897.	82,06	14,63	96,69	80,85	71,68	1,85	1,61	8,93
1893—97 gsntl. .	71,98	8,64	80,62	60,27	54,79	1,37	1,23	8,09
1898.	59,79	11,48	71,27	92,41	72,49	2,14	1,63	5,79
1899.	44,71	34,96	79,67	70,72	57,30	1,63	1,29	4,47
1900.	55,12	45,82	100,94	73,48	45,50	1,74	1,02	4,99

Denne Tabel viser den overordentlige Stigning, der har fundet Sted i Sukkerproduktionen i det sidste Decennium. Tallet for Produktionen i 1900 er det største, noget Aar har at opvise; naar der synes at have fundet en Stilstand eller Nedgang Sted i 1898 og 99, skyldes dette ikke en Nedgang i Landets Sukkerforbrug i og for sig (jfr. nedenfor), men derimod at Udbyttet af Sukkerroe-afgrøden, som Høstberetningerne for de nævnte Aar vise, var ret tarvelig. — Som en af Aarsagerne til, at der som Helhed siden Begyndelsen af 1890'erne har fundet en stærk Opgang Sted i den hjemlige Sukkerproduktion, skal nævnes den ved Loven af

$\frac{1}{4}$ 1891 stedfundne Nedsættelse i den indenlandske Sukkerafgift (for mørkere Sukker til $2\frac{1}{4}$ Øre pr. Pd.). Denne Omstændighed forklarer ogsaa Nedgangen i det samlede Afgiftsbeløb fra 1888—92 gsntl. til de følgende Aar; i 1891 naaedes Maksimum med 3,59 Mill. Kr., i 1892 var Beløbet kun 0,81 Mill. Kr., i 1900: 1,74 Mill. Kr. Udførselen af indenlandsk Roesukker var størst i 1896, siden da har den været i Nedgang og androg i 1899 kun 4,47 Mill. Pd., i 1900 var den igen lidt større nemlig 4,99 Mill. Pd.

Produktionen af lysere Sukker udgør nu en langt større Andel af den samlede Produktion end tidligere; i 1900 var den saaledes godt 45 pCt. af hele Produktionen, i 1888—92 gsntl. kun $1\frac{1}{2}$ og i 1893: 3 pCt.

Gaar man ved en Beregning af Sukkerforbruget ud fra den i et Aar afgiftsberigtigede Del af Produktionen, hvor jo ogsaa Udførselen er fradragen, maa hertil lægges det Kvantum, der er indgaaet til Forbrug fra Udlandet; dette udgjorde i 1888—92 gsntl. 39,559163 Pd., i 1893—97 gsntl. 46,191237 Pd., i 1898: 34,490136 Pd., i 1899: 58,150000 Pd. og i 1900: 59,617874 Pd. Tallene for Forbrug af Sukker blive altsaa 77,80 Mill. Pd. i 1888—92 gsntl., 106,46 Mill. Pd. i 1893—97 gsntl., 126,90 Mill. Pd. i 1898, 128,87 Mill. Pd. i 1899 og 133,10 Mill. Pd. i 1900, altsaa en uafbrudt Stigning, hvor det sidste Aar staar med det højeste Tal, noget Aar har at opvise, og giver et Forbrug pr. Individ i 1900 af ca. 55 Pd.

IV. Margarine og Oleomargarin.

Beurre artificiel et huile margarine.

I Aaret 1. April 1900 til 31. Marts 1901 tilvirkedes der i 18 Fabrikker i Danmark, hvoraf 9 paa Øerne og 9 i Jylland, i alt 36,993111 Pd. Margarine. Samme Aar produceredes der i 2 Fabrikker paa Øerne 100301 Pd. Oleomargarin.

Af Margarinefabrikker fandtes der i $\frac{1899}{1900}$: 16, i $\frac{1898}{99}$: 18, af Oleomargarinfabrikker begge Aar 2; i det forudgaaende Femaar var Antallet henholdsvis 16 à 18 og 1 à 2. Omfanget af Produktionen fremgaar af omstaaende Oversigt:

Tabel 8. Produktion af Margarine og Oleomargarin.
Production de beurre artificiel et huile margarique.

	18 ⁹³ / ₉₄	18 ⁹⁴ / ₉₅	18 ⁹⁵ / ₉₆	18 ⁹⁶ / ₉₇	18 ⁹⁷ / ₉₈	18 ⁹³ / ₉₄ — 97/98	18 ⁹⁸ / ₉₉	18 ⁹⁹ / ₁₉₀₀	19 ⁰⁰ / ₀₁
Margarine <i>beurre artif.</i>						gsntl.			
Mill. Pd. . . .	16,78	15,50	16,17	19,09	23,77	18,26	27,98	32,53	36,99
Oleomargarin <i>huile margari-</i>									
<i>rique</i> Mill. Pd.	0,73	0,69	0,70	0,42	0,50	0,61	0,52	0,41	0,10

For Margarineproduktionens Vedkommende har den stærke Tilvækst, som begyndte efter 18⁹⁵/₉₆, fortsat sig; Produktionen i det sidst forløbne Aar overstiger det foregaaende Aars med ca. 14 pCt. I 18⁹⁹/₉₀, det første Aar, for hvilket der forelaa fuldstændige Oplysninger om Margarineproduktionen, produceredes der kun 6,26 Mill. Pd.; nu er Produktionen stegen til henimod det seksdobbelte.

Produktionen af Oleomargarin udgjorde i det sidst forløbne Aar kun 0,10 Mill. Pd., det laveste Tal for Produktionen i samtlige anførte Aar. Derimod fremstilles der vistnok ikke ubetydelige Mængder af «premier jus», men denne Produktion er ikke underkastet Kontrol og kan derfor ikke opgøres.

Ved Beregning af Forbruget af Margarine maa man til det aarlig producerede Kvantum lægge Overskudsindførselen; denne udgjorde i 18⁹³/₉₄—⁹⁷/₉₈ gsntl. 3,10 Mill. Pd., i 18⁹⁸/₉₉: 4,57 Mill. Pd., i 18⁹⁹/₁₉₀₀: 4,71 Mill. Pd. og i 19⁰⁰/₀₁: 6,15 Mill. Pd. Tallene for Forbrug af Margarine blive saaledes 21,36 Mill. Pd. gsntl. aarlig i 18⁹³/₉₄—⁹⁷/₉₈, 32,55 Mill. Pd. i 18⁹⁸/₉₉, 37,24 Mill. Pd. i 18⁹⁹/₁₉₀₀ og 43,14 Mill. Pd. i 19⁰⁰/₀₁.

Tabeller.

Tableaux.

Tabel 1 a. Produktion af Spiritus og Gær i Aaret 1900
Production d'alcool et de levure dans les distilleries

	Brænderiernes <i>distille</i>		
	Helt eller til Dels i Drift <i>fonctionnant</i>		
	Damp- brænderier <i>d. à vapeur</i>	Alm. Brænderier <i>d. ordin.</i>	Tilsammen <i>total</i>
København <i>Copenhague</i>	8	3	11
Øernes Købstæder og Handelspladser <i>villes des îles</i> . .	16	2	18
Øernes Landdistrikter <i>communes rurales des îles</i> . . .	3	1	4
Jyllands Købstæder <i>villes de Jutland</i>	18	"	18
Jyllands Landdistrikter <i>communes rurales de Jutland</i>	1	"	1
Tilsammen <i>total</i> . . .	46	6	52

Anm. Af indenlandsk Spiritus var den anslaaede Udførsel i Aaret 1900 den virkelige oppebaarne Afgift kan anslaaes til 2,980036 Kr.

Tabel 1 b. Anvendt Materiale i
Matières des

	Udelukkende til <i>exclusivement</i>			
	Majs <i>maïs</i>		Andre Kornsorter <i>autres céréales</i>	
	Damp- brænderier <i>d. à vapeur</i>	Alm. Brænderier <i>d. ordin.</i>	Damp- brænderier <i>d. à vapeur</i>	Alm. Brænderier <i>d. ordin.</i>
	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.
København <i>Copenhague</i>	14,487594	1,138500	3,965832	384071
Øerne <i>îles</i>	14,096247	437450	3,602879	189724
Jylland <i>Jutland</i>	25,800483	"	6,730947	"
Tilsammen <i>total</i> . . .	54,384324	1,575950	14,299658	573795

¹⁾ Heraf i Landdistrikterne 833278 Potter.

²⁾ Alene i Dampbrænderier.

³⁾ Heraf i Landdi-

i indenlandske Brænderier samt den erlagte Afgift.

du Danemark 1900 ainsi que le droit perçu.

Antal rier		Tilvirket Spiritus production				Betalt Afgift droit perçu	Tilvirket Gær ²⁾ levure
Ikke i Drift non-fonct.		100 %			Reduceret til 8° à 47,4 p. 100		
Damp-brænderier d. à vapeur	Alm. Brænderier d. ordin.	Damp-brænderier dist. à vapeur	Alm. Brænderier dist. ordinaires	Tilsammen total			
1	2	Potter 4,067241	Potter 277690	Potter 4,344931	Potter 9,166521	Kroner 782088	Pd. 947700
4	7	3,363448	} 102049	3,779277	7,973158	680270	462700
1	1	313780					
"	"	} 8,550990	"	8,550990	18,040064	1,539178	2,109900
"	"						
6	10	16,295459	379739	16,675198	35,179743 ¹⁾	3,001536	3,520300 ³⁾

251800 Potter à 8° og den derfor tilbagebetalte Afgift 21500 Kr., saa at

indenlandske Brænderier i Aaret 1900.

distilleries 1900.

Fremstilling af Spiritus pour la prod. d'alcool					Til Fremstilling af Spiritus og Gær ²⁾ pour la prod. d'alcool et de levure		Samlet Forbrug af Majs le maïs employé	Samlet Forbrug af andre Korn-sorter les autres céréales employées
Kar-tofler ²⁾ pommes de terre	Me-lasse mélasse	Sukker-roer betteraves à sucre	Ølbærme lie de la bière		Majs maïs	Andre Korn-sorter autres céréales		
			Damp-brænderier d. à vapeur	Alm. Brænderier d. ordin.				
Pd.	Pd.	Pd.	Tdr.	Tdr.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.
"	"	"	8596	1531	2,002016	5,883233	17,628110	10,233136
1,865200	"	"	7	"	1,033901	3,131165	15,567598	6,923768
12,119425	"	"	"	"	3,749736	14,708477	29,550219	21,434424
13,984625	"	"	8603	1531	6,785653	23,717875	62,745927	38,591328

strikkerne 120500 Pd.

**Tabel 2. Skatte-
Bierre**

Produktion, Afgift, Forbrug, Udførsel samt
Production, droit, consommation, exportation

	Antal Bryggerier <i>brasseries</i>		Tilvirket skatte- pligtigt Øl <i>production</i>
	I alt <i>total</i>	Heraf til- lige med skattefri Produktion	
København <i>Copenhagen</i>	3	3	Tdr. 9766
Øernes Købstæder og Handelspladser <i>villes des îles</i> . .	19	18	93797
Øernes Landdistrikter <i>communes rurales des îles</i> . .	4	"	529704
Jyllands Købstæder <i>villes de Jutland</i>	19	19	123566
Jyllands Landdistrikter <i>communes rurales de Jutland</i>	"	"	"
Tilsammen <i>total</i> . . .	45	40	756833

Tabel 3. Skattefrit Øl

Bierre exempte d'impôt

Produktion, Forbrug samt det til
Production, consommation, ainsi

	Antal Bryggerier <i>brasseries</i>	
	I alt <i>total</i>	Heraf til- lige med skatte- pligtig Produktion
København <i>Copenhagen</i>	7	3
Øernes Købstæder og Handelspladser <i>villes des îles</i>	91	18
Øernes Landdistrikter <i>communes rurales des îles</i> . .	118	"
Jyllands Købstæder og Handelspladser <i>villes de Jutland</i>	82	19
Jyllands Landdistrikter <i>communes rurales de Jutland</i>	84	"
Tilsammen <i>total</i> . . .	382	40

pligtigt Øl 1900.

contribuable 1900.

det til Fremstillingen anvendte Materiale.

ainsi que matières de production.

Forbrug i Indlandet (afgiftsbe- rigtiget) <i>consom- mation</i>	Betalt Afgift <i>droit perçu</i>	Udførsel til Ud- landet (uden Afgiftser- læggelse) <i>exportation</i>	Anvendt Materiale <i>matières employées</i>				
			Kornsorter undt. Majs og Ris <i>céréales indigènes</i>	Majs <i>maïs</i>	Ris <i>riz</i>	Sukker <i>sucré</i>	Tilsammen <i>total</i>
Tdr. 15827	Kroner 142061	Tdr. 1167	Pd. 572544	Pd. 500	Pd. 7300	Pd. "	Pd. 580344
86042	730172	453	5,372875	465210	200	"	5,838285
486186	4,364424	15304	26,099991	4,055407	283170	34000	30,472568
115162	998306	307	6,833211	772050	4040	11326	7,620627
"	"	"	"	"	"	"	"
703217	6,234963	17231	38,878621	5,293167	294710	45326	44,511824

1/6 1899—31/5 1900.

1/6 1899—31/5 1900.

Fremstillingen anvendte Materiale.

que matières de production.

Tilvirket skattefrit Øl <i>production</i>	Forbrug <i>consom- mation</i>	Anvendt Materiale <i>matières employées</i>				
		Kornsorter undt. Majs og Ris <i>céréales indigènes</i>	Majs <i>maïs</i>	Ris <i>riz</i>	Sukker <i>sucré</i>	Tilsammen <i>total</i>
Tdr. 239815	Tdr. 237831	Pd. 7,378185	Pd. 1,415963	Pd. "	Pd. 20994	Pd. 8,815142
350894	349544	9,999270	1,164600	51120	27082	11,242072
248962	248962	6,183608	627084	"	96412	6,907104
199805	195902	5,992808	551423	"	59211	6,603442
87142	87142	2,242529	129108	"	37784	2,409421
1,126618	1,119381	31,796400	3,888178	51120	241483	35,977181

Tabel 4. Indenlandsk Roesukker 1900.

Sucre de betteraves indigène 1900.

Produktion, Forbrug, Afgift og Udførsel.

Production, consommation, droit perçu.

	Sukker mørkere end Amsterdamer Standard Nr. 19 <i>sucre (< no 19)</i>	Sukker lig med eller lysere end Amsterdamer Standard Nr. 19 <i>sucre (> no 19)</i>	Tilsammen <i>total</i>
	Pd.	Pd.	Pd.
Tilvirket Roesukker: <i>production:</i>			
Fabrikken Stege	2,458820	10,201524	12,660344
— Nykøbing F.	18,605022	2048	18,607070
— Højbygaard	9,273582	"	9,273582
— Maribo	2,726607	9,126870	11,853477
— Nakskov	9,741716	12,465902	22,207618
— Odense	9,664046	"	9,664046
— Assens	2,654971	14,024329	16,679300
Tilsammen <i>total</i>	55,124764	45,820673	100,945437
Roesukker til Forbrug (efter Afgiftserlæggelse) <i>consommation</i>	45,496778	27,981469	73,478247
Betalt Afgift <i>droit perçu</i>	Kr. 1,023678	Kr. 719523	Kr. 1,743201
Udførsel af Roesukker (uden Afgiftserlæggelse) <i>exportation</i>	Pd. 4,987250	Pd. "	Pd. 4,987250

Anm. Ved Roesukkerfabrikationen anvendtes i 1900: 25945 Pd. Rørsirup, for hvilke Tolden er tilbagebetalt med 259 Kr.

Tabel 5. Produktion af indenlandsk Margarine og af indenlandsk Oleomargarin $\frac{1}{4}$ 1900 — $\frac{31}{3}$ 1901.

*Production de beurre artificiel et d'huile margarique indigènes
 $\frac{1}{4}$ 1900 — $\frac{31}{3}$ 1901.*

	Margarine <i>beurre artificiel</i>		Oleomargarin <i>huile margarique</i>	
	Antal Fabrikker <i>fabriques</i>	Tilvirket Mængde <i>prod.</i>	Antal Fabrikker <i>fabriques</i>	Tilvirket Mængde <i>prod.</i>
		Pd.		Pd.
Øerne <i>iles</i>	9	9,622901	2	100301
Jylland <i>Jutland</i>	9	27,370210	"	"
Tilsammen <i>total</i> . . .	18	36,993111	2	100301